

Verantwoording raad van commissarissen Wooninc. over 2017

In dit verslag legt de raad van commissarissen (RvC) als onderdeel van een maatschappelijk ondernemende organisatie, publiekelijk verantwoording af over de wijze waarop hij in het afgelopen jaar invulling heeft gegeven aan de uitvoering van zijn taken en bevoegdheden.

1. Onderwerpen in 2017

Politieke, economische en maatschappelijke ontwikkelingen veranderen het speelveld, de omgeving en de mogelijkheden van de woningcorporatie. Deze veranderingen leiden tot een herbezinning op taken en de wijze waarop hieraan invulling wordt gegeven. Het vereist het maken van keuzes in de strategische sturing, bedrijfsvoering, samenwerking met belanghouders en de inrichting van de organisatie. Het zijn keuzes waar het bestuur en de organisatie van Wooninc. voor staan en waarbij de RvC vanuit zijn eigen rol verantwoordelijkheid en betrokkenheid heeft.

'Samen Goed Doen!' is na het van kracht worden van de herziene Woningwet de allesomvattende kernwaarde voor 2017. Wooninc. blijft zorgdragen voor hen die daar om redenen niet zelf in kunnen voorzien. Onze aandacht ging in 2017 voor een belangrijk deel uit naar de implementatie van de herziene Woningwet, in het bijzonder de voorgenomen hybride scheiding DAEB/niet-DAEB. Daarnaast stond 2017 in het teken van de verdere verankering van risicomanagement in de organisatie en is aanvang gemaakt met de verdere verduurzaming van het vastgoed, dat een steeds groter maatschappelijk thema wordt.

De RvC volgt nauwgezet de werkzaamheden van het bestuur en meent dat met de gekozen oriëntatie en accenten goed wordt ingespeeld op de economische, sociale, maatschappelijke en politieke omstandigheden, waarbij de samenwerking met huurders, gemeenten, zorg-/welzijnsorganisaties en andere belanghebbenden steeds belangrijker wordt.

2. Over besturen en toezichthouden

Toezichthouder, werkgever, adviseur/klankbord

De raad van commissarissen houdt toezicht op het functioneren van het bestuur en de algemene gang van zaken binnen Wooninc. De raad adviseert verder gevraagd en ongevraagd het bestuur, vervult zijn klankbordrol, is verantwoordelijk voor benoeming, schorsing en ontslag van bestuurders, en stelt hun beoordeling en arbeidsvoorwaarden vast. Daarnaast geeft de RvC de accountant opdracht voor de controle van de jaarstukken en keurt hij de opdrachtverlening voor de vierjaarlijkse visitatie goed.

1

Legitimatie

De RvC handelt op basis van de bevoegdheden die in de statuten van Wooninc. zijn vermeld. De werkwijze is omschreven in het RvC-reglement, wat ook geldt voor de drie separate commissies, met ieder een eigen reglement. De commissies adviseren de raad over onderwerpen die binnen hun taakgebied vallen en bereiden de besluitvorming van de raad voor. Dit laat de verantwoordelijkheid voor de besluitvorming van en door de raad onverlet.

Toezicht- en toetsingskader

Het toezichtkader beschrijft op hoofdlijnen het speelveld en de taken van de corporatie en omvat het geheel van spelregels die de raad van commissarissen bij het uitoefenen van zijn taken volgt, waarbij een extern (AedesCode, governancecode en overige wet- en regelgeving) en intern toezichtkader wordt onderscheiden. Het intern kader omvat de statuten van Wooninc., het bestuurs- en RvC-reglement, reglement financieel beheer en beleid, treasury statuut, investeringsstatuut en integriteitscode, inclusief klokkenluidersregeling. Een aantal documenten is op de website van Wooninc. in te zien.

Het toetsingskader is voor het bestuur kaderstellend om te besturen en voor de raad richtinggevend om toezicht te houden, en heeft betrekking op zowel de besturing als beheersing van de organisatie, waarbij een besturings- en beheersingskader wordt onderscheiden, dat onder meer bestaat uit het ondernemingsplan, jaarplan en de prestatieafspraken met gemeenten respectievelijk de financiële meerjarenbegroting, kasstroomoverzicht, treasuryjaarplan, risicobeheersingssysteem en kwaliteitsbeleid.

Investeringsvoorstellen voor onderhoud, woningverbetering en nieuwbouw zijn onder meer getoetst aan het investeringsstatuut. In het kader van de rol van toezichthouder worden investeringsvoorstellen en andere in de statuten genoemde bestuursbesluiten ter goedkeuring voorgelegd aan de raad. Verder heeft toetsing plaatsgevonden aan de hand van de financiële meerjarenprognose.

Voor de jaarlijkse risicoanalyse hanteert Wooninc. het risicobeoordelingsmodel van WSW, dat is gericht op de business en financial risks van Wooninc. Daarnaast identificeert Wooninc. de risico's door middel van het procesmanagementsysteem Rules. De risicobeoordeling van de projecten in ontwikkeling vond plaats aan de hand van een door Wooninc. ontwikkeld risicobeheersingsinstrument, dat is ontleend aan Reaforce en gestoeld op de risicomanagementcyclus, die bestaat uit het bepalen van de projectdoelstellingen, risicoanalyse, risicorespons, risicobeheersing en terugkoppeling. Begroting, strategie en andere beleidsdocumenten, die voor goedkeuring aan de raad worden voorgelegd, bevatten een overzicht met de belangrijkste risico's en geven inzicht in de manier waarop die worden gemanaged. Ieder tertiaal is inzicht gegeven in de stand van zaken rond de belangrijkste strategische en financiële risico's en de werking van de controle- en beheerssystemen, inclusief (de voortgang van) de projecten op het totale portefeuilleniveau.

De financiële continuïteit wordt getoetst aan de vastgestelde kpi's en periodiek bewaakt aan de hand van de financiële tertiaalrapportages. Het treasuryjaarplan en kasstroomoverzicht zijn onder meer toetsingskader voor financieel beleid, naast de algemene kaders van de Woningwet, het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en de Autoriteit woningcorporaties (Aw). Voor het waarborgen van de financiële continuïteit wordt uitgegaan van een minimaal noodzakelijk weerstands- ofwel volkshuisvestelijk vermogen.

De maatschappelijke prestaties zijn door de RvC getoetst aan de afspraken die Wooninc. op dit vlak met (lagere) overheden heeft gemaakt. Naast de reguliere (prestatie)afspraken met de 11 gemeenten waarin Wooninc. werkzaam is, zijn dat afspraken met andere woningcorporaties en samenwerkingspartners over oplossingen voor sociaal-maatschappelijke opgaven, waarin Wooninc. een rol kan en wil vervullen.

Het vorenstaande toezichtkader is door de raad gebruikt bij het nemen van beslissingen, het beoordelen van bestuursvoorstellen en de bewaking van de realisatie van de corporatiedoelstellingen.

Ingevolge de governancecode legt de RvC in onderhavig verslag vast welke bepalingen van de code niet werden toegepast en met welke motivering hiervan is afgeweken. Het gaat hier om alle bepalingen, niet alleen de bepalingen die de raad aangaan. Sinds 2016 voldoet Wooninc. volledig aan de governancecode dan wel zijn alle bepalingen toegepast.

Op het vlak van governance was de door Aw uitgevoerde governance inspectie een belangrijke gebeurtenis. Deze vond in oktober plaats en bestond onder meer uit twee gesprekken met successievelijk het bestuur en (een delegatie van) de raad van commissarissen. De raad kenschetst het gesprek als open en kritisch, waarbij integriteit (in algemene zin) voor Aw een belangrijk aandachtspunt was. Medewerkers moeten er bewust van worden gemaakt dat zij alert zijn op mogelijke integriteitsvraagstukken. In haar brief van november 2017 concludeert Aw dat Wooninc. voldoet aan de wet- en regelgeving en dat de governance van een goed niveau is.

Commissies

Ingevolge de statuten kent de RvC drie commissies die ter ondersteuning van het toezicht zijn ingesteld, te weten: Remuneratiecommissie, Auditcommissie Financiën (ACF) en Auditcommissie Vastgoed en Wonen (ACVW). De commissies worden door de raad uit zijn midden in- en samengesteld. De RvC blijft verantwoordelijk voor besluiten, ook als deze door één van de commissies zijn voorbereid. De raad heeft voor iedere commissie een reglement opgesteld waarin de rol en verantwoordelijkheden zijn omschreven, evenals de samenstelling en werkwijze van de commissie. De separate reglementen zijn bijlagen bij het RvC-reglement, dat op de website is in te zien. De commissies rapporteren (jaarlijks) over het aantal vergaderingen, de belangrijkste onderwerpen die aan de orde zijn gekomen alsmede zijn beraadslagingen en bevindingen ter zake. Voor de belangrijkste punten hieruit wordt verwezen naar paragraaf 3 'Verslag vanuit toezichthoudende rol' en paragraaf 4 'Verslag vanuit werkgeversrol'. De samenstelling van de commissies is beschreven in paragraaf 5 'Samenstelling en functioneren'.

3. Verslag vanuit toezichthoudende rol

Toezicht op strategie

De raad houdt zich voortdurend bezig met bewaking van de uitvoering van de strategie door het bestuur en de werkorganisatie. De raad beoordeelt primair of Wooninc. de goede dingen doet en of ze de dingen goed doet. En tevens of daarbij de (financiële) continuïteit niet in het geding is. De raad houdt meer specifiek toezicht en controle op het behalen van de doelstellingen, de risico's verbonden aan de strategie en de ondernemingsactiviteiten, het financieel verslaggevingsproces en het naleven van de toepasselijke wet- en regelgeving. Als toetsingskader hanteert de RvC daarbij onder meer het strategisch ondernemingsplan (Wooninc.focus), dat in 2016 is herijkt alsook de wensportefeuille 2025, die in 2017 is

geactualiseerd. In het ondernemingsplan, dat wordt vastgesteld door het bestuur en goedgekeurd door de RvC, zijn de maatschappelijke, operationele en financiële doelen vastgelegd, welke de uitkomst zijn van een zorgvuldig en transparant proces waarbij de mening van belanghebbende partijen is betrokken, onder meer tijdens de jaarlijkse stakeholdersdag. De actualisatie van de wensportefeuille 2025 betreft een aanscherping van de (brede) focus van Wooninc. In de RvC-workshop van september is in relatie tot het thema risicomanagement uitgebreid over de strategie gesproken, waaronder het verdienmodel.

Met het van kracht worden van de herziene Woningwet medio 2015 zijn hervormingen doorgevoerd die erop gericht zijn dat woningcorporaties zich focussen op hun kerntaak: het huisvesten van de doelgroep. Daarmee is er een sterkere legitimatie vanuit huurders en gemeenten alsook lokale verankering en meer ruimte voor marktpartijen op de huurmarkt. De raad heeft in 2017 toezicht gehouden op de implementatie van de herziene Woningwet bij Wooninc., in welk kader zowel de raad als de commissies frequent zijn geïnformeerd.

Risico's en het effect daarvan op Wooninc., waren ook in 2017 weer een belangrijk onderwerp voor de RvC. In de ACF is dit een wederkerend onderwerp van bespreking, net als in de ACVW waar risico-beoordeling een vast onderwerp is. De RvC heeft vastgesteld dat risicobewustzijn en risicobereidheid goed in de organisatie en bedrijfsprocessen zijn verankerd. Zo blijkt uit de investeringsvoorstellen, de tertiaalrapportages over de projecten en ontwikkellocaties, het monitoren van de financial en business risks en de interne audits. De algehele indruk van EY op dit vlak is, evenals voorgaande jaren, positief.

In het kader van risicobeheersing heeft Wooninc. haar risicomanagementsysteem verder geoptimaliseerd door op een gestructureerde en uniforme wijze verbinding te leggen tussen strategie en risico's op elk niveau in de organisatie, waarbij ook het DrieKamerModel is betrokken. Bovendien zijn organisatiebreed en met de raad de strategische, financiële en operationele risico's geactualiseerd en geprioriteerd. Uit de risicoinventarisatie zijn geen noemenswaardige compliancerisico's geïdentificeerd en uit de (interim) controle van de accountant blijkt dat de administratieve organisatie en controlesystemen op orde zijn. Daarnaast blijft Wooninc. in 2017, alsmede de begroting 2018-2022, binnen de streefwaarden van het WSW, waarmee de financiële continuïteit en structurele financiering zijn gewaarborgd.

In april heeft het WSW de business en financial risks van Wooninc. getoetst door de beoordeling van diverse beleidsstukken en gesprekken met bestuur, management en concerncontroller. Het WSW heeft een positieve terugkoppeling gegeven. Er wordt aan alle financiële ratio's voldaan. Op het gebied van de business risks identificeert het WSW een drietal risicogebieden, waaronder de doorrekening van duurzaamheid, betaalbaarheid en wensportefeuille, de Loan to Value en de inrichting van de organisatie met betrekking tot specialistische werkzaamheden. De genoemde aandachtspunten leiden tot een aangepaste portefeuillestrategie. In de gesprekken met het WSW is ook gesproken over de totstandkoming en strategie van de hybride scheiding DAEB/niet-DAEB, de governance na het vertrek van Henk Buursink als directeur-bestuurder en de rol en werkwijze van het WSW.

3

In het kader van de voorbereiding van de begroting 2018 is in een reguliere RvC-vergadering gesproken over de verschillende modaliteiten en scenario's, die moeten passen binnen de beleidsmatige, financiële en personele kaders. Beleidsmatig zijn naast de aangescherpte wet- en regelgeving de in het ondernemingsplan gemaakte strategische keuzes relevant. In financiële zin gaat het om de ratio's maar ook om de Indicatieve Bestedingsruimte Woningcorporaties. Ter zake de begroting 2018 is ingestemd met de voorgestelde keuzes ten aanzien van beschikbaarheid, kwaliteit en betaalbaarheid.

Voor een belangrijk deel stond 2017 in het teken van besluitvorming over het concept scheidingsvoorstel DAEB/niet-DAEB. Na een viertal besprekingen over dit onderwerp, heeft de raad goedkeuring gegeven aan het voorgenomen principebesluit om de wettelijk verplichte scheiding vorm te geven via het hybride model, de oprichting van Stayinc. B.V. per 1 januari 2018, alsook het bijbehorende ondernemingsplan. Daarnaast heeft de raad de statuten voor de nevenstructuur goedgekeurd.

Wooninc. werkt met andere woningcorporaties samen in het kader van de prestatieafspraken met de gemeenten, onder meer met betrekking tot duurzaamheid. Verder zit Wooninc. het 'Platform woningcorporaties MRE' voor en is er samenwerking met een aantal zorg- en welzijnsinstellingen, waaronder Vitalis. De raad houdt toezicht op het relatiemanagement van Wooninc. en oriënteert zich op dan wel laat zich informeren over de relevante stakeholders.

Toezicht op financiële en operationele prestaties

De Auditcommissie Financiën (ACF) is in 2017 vier keer in vergadering bijeen geweest. De daar besproken onderwerpen zijn ter voorbereiding op de besluitvormende vergadering van RvC met bestuur. Bij alle besprekingen was naast het bestuur ook de manager Financiën aanwezig en bij twee de accountant. Daarnaast was de accountant aanwezig bij het agendapunt 'voordracht partner EY'.

In de ACF is gesproken over de financiële situatie van Wooninc. op basis van de tertiaalrapportages en de beoordeling door de Autoriteit woningcorporaties en het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Verder was de jaarrekening 2016, het accountantsverslag en de begroting 2018 onderwerp van gesprek en is periodiek overleg gevoerd over de VOF Centrumplan Leende. Bij het goedkeuren van de geconsolideerde jaarrekening heeft de RvC decharge verleend aan het bestuur van Wooninc. De begroting 2018, die door de raad is goedgekeurd, is bottom-up tot stand gekomen met informatie uit de maatschappelijke, vastgoed- en vermogenskamer. De bestuurskamer heeft de begroting getoetst op integraliteit tussen de kamers vanuit de strategische visie en focus.

De uitkomsten van de jaarrekening 2016 en alle verdere scenarioberekeningen zijn besproken in de ACF en bevestigen ons beeld van een financieel gezonde woningcorporatie. De raad constateert dat de financiële positie van Wooninc. na toetsing aan de financiële ratio's voldoet aan de (externe) kaders van WSW en Aw, doch de Loan to Value en dekkingsratio zijn in vergelijking met de sector relatief hoog en de DSCR ligt op de norm, wat een structurele monitoring van de ontwikkeling van de ratio's vereist.

De ACF heeft de managementletter 2016 besproken, waarin wordt geconcludeerd dat er weer stappen zijn gezet en de beheeromgeving ten opzichte van vorig jaar verder is verbeterd. De bevindingen uit 2015 zijn afgewikkeld. In 2016 hebben die betrekking op het betalingsproces (functievermenging bij de teamleider Financiën), het risicomanagement (formeel inventariseren welke risico's het behalen van doelstellingen bedreigen) en de afsluitprocedure (een harde afsluitprocedure hanteren bij het opstellen van de periodieke rapportages).

Na bespreking in de ACF heeft de raad het fiscaal statuut, treasurystatuut en Intern Controle Plan 2018 goedgekeurd alsmede ingestemd met de voordracht partner EY en het reglement financieel beleid en beheer, waarmee is voldaan aan de eisen uit de Veegwet. Terugkerend onderwerp van bespreking was de treasury tertiaalrapportage. Daarnaast is de ACF geïnformeerd over de waardering van het bezit op marktwaarde, de inrichting van de nevenstructuur, de extramuralisatie van de voormalige complexen van Vitalis alsmede de ontwikkelingen rondom De Klokkenberg in Breda. Voor een belangrijk deel stond 2017 in het teken van de voorbereiding van het scheidingsvoorstel.

De bovenstaande onderwerpen zijn besproken in de ACF alsmede in de besluitvormende vergadering van RvC met bestuur. Zie in dat kader ook paragraaf 7 voor het 'vergader- en besluitenschema' van de Raad van Commissarissen in 2017. De uitvoering van de begroting 2017 is met betrekking tot de financiële en operationele prestaties per tertiaal door het bestuur teruggekoppeld. Daar waar de afgesproken doelstellingen niet zijn gehaald, is dit verantwoord.

4

Toezicht op volkshuisvestelijke en maatschappelijke prestaties

De Auditcommissie Vastgoed en Wonen (ACVW) is in 2017 vier keer in vergadering bijeen geweest. De daar besproken onderwerpen zijn ter voorbereiding op de besluitvormende vergadering van RvC met bestuur. Bij alle besprekingen zijn naast het bestuur ook de direct verantwoordelijke uitvoerende medewerkers aanwezig geweest, waarmee de commissarissen tevens een goed beeld hebben gekregen over de kwaliteit van de uitvoering.

De ontwikkeling van de portefeuille is terugkerend onderwerp in de ACVW, inclusief de daarmee verbonden risico's. De commissie heeft de lopende nieuwbouwprojecten besproken, de uitwerking van desinvesteringsbesluiten, de onderhoudsbegroting 2017 en de (financiële) afwikkeling van de gerealiseerde projecten Moorland en De Doelen.

De commissie (en raad) ervaart dat zij met de tertiaalrapportages volledig op de hoogte wordt gehouden van de lopende (des)investeringen. Mede in relatie tot de scheiding DAEB/niet-DAEB is in de commissie gesproken over de actualisatie van de wensportefeuille 2025, wat een aanscherping van de brede focus van Wooninc. inhoudt.

Verder is de ACVW geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom De Klokkenberg in Breda en heeft de commissie de investeringsvoorstellen getoetst aan het investeringsstatuut met als één van de toetsingscriteria het beoogd maatschappelijk rendement. De commissie heeft de investeringsbesluiten van de raad voorbereid dan wel feedback en input gegeven aan het bestuur. Ook is de ACVW geïnformeerd over de waardering van het bezit op marktwaarde, de trends en ontwikkelingen in de bouw, de bevolkings- en woningbehoefteprognose Noord-Brabant 2017 en de Aedes-woonagenda 2017-2021.

De bovenstaande onderwerpen zijn besproken in de ACVW alsmede in de besluitvormende vergadering van RvC met bestuur. Zie in dat kader ook paragraaf 7 voor het 'vergader- en besluitenschema' van de Raad van Commissarissen in 2017. De uitvoering van de begroting 2017 is met betrekking tot de volks-

huisvestelijke en maatschappelijke prestaties per tertiaal door het bestuur teruggekoppeld. Daar waar de afgesproken doelstellingen niet zijn gehaald, is dit verantwoord.

In de tertiaalvergaderingen is de raad geïnformeerd over de woningmarktontwikkelingen, zowel met betrekking tot huur als koop. Het is goed te vernemen dat Wooninc. haar maatschappelijke taak, het verhuren van betaalbare woningen, boven verwachting uitvoert. Daarnaast is de raad geïnformeerd over het onderzoek van Aw naar de inhuur van personeel bij woningcorporaties, de update aankoop appartementen Kortonjo Hoog alsmede de activiteiten van de maatschappelijke kamer, waaronder de tijdelijke ontmoetingsruimte Malvalaan en bewonersparticipatie Jagershoef.

De raad heeft ingestemd met onder meer de (partiële) verkoop van De Klokkenberg en de (gedeeltelijke) dispositie VOF Centrumplan Leende en Brede School Ekenrooi Aalst. Daarnaast nam de raad investeringsbesluiten voor Hille 2 Oirschot, De Horst, Grijsse Generaal WIJindhoven, Fakkellaan en de tijdelijke woningen in Nuene, in relatie waarmee de raad in november een bezoek bracht aan een soortgelijk project in Weert.

In de Woningwet hebben het activiteitenoverzicht en de daarvan afgeleide prestatieafspraken een plek in de jaarcyclus. De prestatieafspraken vinden hun basis in het ondernemingsplan en de financiële meerjarenbegroting. De raad houdt toezicht op de prestatieafspraken door het activiteitenoverzicht (bod), dat aan de individuele gemeenten en huurdersorganisatie SHW wordt gestuurd, jaarlijks vóór 1 juli in een reguliere RvC-vergadering te behandelen.

Wij hebben het daarnaast waardevol gevonden (standaard) geïnformeerd te worden over de stand van zaken 'integratie Vitalis' en de voortgang van de alliantie met Vitalis Zorg Groep, de MRE-benchmark, de relevante onderwerpen inzake Prinsjesdag, de werkzaamheden van de Geschillencommissie Wooninc. en de vergaderingen en het jaarverslag van de Raad van Advies van Wooninc. Verder zijn wij een voorstander van papierloos vergaderen, wat met iBabs sinds oktober jl. mogelijk is.

4. Verslag vanuit werkgeversrol

Topstructuur

Goed werkgeverschap is een doorlopende taak. De raad dient die zodanig uit te voeren dat de woningcorporatie altijd over een goed bestuur beschikt, de bestuurder zijn of haar competenties volledig ten dienste van de corporatie kan inzetten en de raad zelf zijn toezichtrol kan vervullen.

Met het oog op de aangekondigde pensionering van directeur-bestuurder Henk Buursink per 1 mei 2017, heeft de raad reeds in de RvC-vergadering van januari 2016 het besluit genomen om toe te werken naar een eenhoofdig bestuur met een gedegen tweede laag onder eindverantwoordelijkheid van één bestuurder, welk besluit in de RvC-vergadering van februari 2017 verder is geformaliseerd. Met de nieuwe topstructuur is de continuïteit van het bestuur gewaarborgd.

Het instellen van het eenhoofdig bestuursmodel per 1 mei 2017 heeft geen negatieve gevolgen gehad voor de 'board dynamics', die nog steeds goed op orde is. Daarbij spelen openheid, checks and balances en besluitvorming een rol. Openheid heeft betrekking op het zich vrij en veilig voelen om eigen opvattingen naar voren te brengen, dilemma's en missers op tafel te leggen en elkaar aan te spreken. Bij goede checks and balances is de RvC gewaagd aan het bestuur en zijn de commissarissen aan elkaar gewaagd. Goede oordeels- en besluitvorming kenmerkt zich door het op tafel krijgen van alle relevante informatie, zorgvuldige beeldvorming op basis van die informatie en zorgvuldige oordeels- en besluitvorming, waarin verschillende afwegingen op tafel komen en worden gewogen, en de klankbordfunctie een rol van betekenis speelt.

Binnen de nieuwe topstructuur zijn raad, bestuur en management in staat verbinding te realiseren, is er sprake van voldoende tegenkracht, een kritisch klankbord en wederzijdse controle en evenwicht. Het bestuur is zich bewust van zijn voorbeeldfunctie en streeft naar een organisatie met een integere en open cultuur waarbinnen ruimte is voor reflectie en tegenspraak.

Beoordelingskader en beoordeling

Bij de jaarlijkse evaluatie van de bestuurder zijn de aanwezigheid van een goed beoordelings- en beloningsbeleid, de inhoudelijke kwaliteit van de jaarlijkse evaluatie en de kwaliteit van het evaluatiegesprek belangrijk alsook de betrokkenheid van de RvC. Het remuneratiegesprek met Angela Pijnenburg vond in oktober plaats, waarbij er met een uitvraag in werd voorzien dat de leden van de RvC met betrekking tot het gesprek vooraf relevante input konden aanleveren alsook betrokken waren bij het beoordelings- en beloningsbeleid.

Het remuneratiegesprek is mede gevoerd aan de hand van de geleverde input vanuit de raad en de bestuursevaluatie van de bestuurder. De remuneratiecommissie is zeer tevreden over de wijze waarop en de gedrevenheid waarmee de bestuurder zich in de periode 2016/2017 heeft ingezet. Er zijn concrete resultaten behaald, stappen gezet en binnen de mogelijkheden van Wooninc. is op vele terreinen voortgang geboekt. Verder is er sprake van een open verhouding tussen RvC en bestuurder en wordt de raad in een vroeg stadium bij nieuwe ontwikkelingen betrokken.

Beloningskader en beloning

De beloning van het bestuur is in 2017 geheel in overeenstemming met de Sectorbrede Beloningscode Bestuurders Woningcorporaties (SBBW). Als maatschappelijke organisatie moet Wooninc. haar bestuurders een maatschappelijk aanvaardbaar salaris betalen. De grenzen daarvan zijn in 2013 vastgesteld door de verantwoordelijke minister. De beloning valt binnen de grenzen van de sectorcode en binnen de hiervoor genoemde grenzen van de minister, inclusief de overgangsregeling. Het salaris van de bestuurders is na 2009 niet meer verhoogd en is voor 2017 als volgt:

Bestuur	H. Buursink	J.A.P.M. Pijnenburg
Functie	directeur-bestuurder	directeur-bestuurder
Aanstelling	36 uur per week	36 uur per week
Dienstjaren	23 (tot 1 mei 2017)	31
PE-punten 2015-2017	69	117
Aantal VHE	14.033	14.033
Gewogen aantal VHE	11.873	11.873
Schaal	H	H
Vast jaarsalaris 2017	€ 49.751	€ 149.253
Vakantiegeld 2017	€ 3.744	€ 11.231
Bijtelling privé gebruik leaseauto	€ 3.065	€ 3.157
Totaal bezoldiging 2017	€ 63.593	€ 184.740

De bestuurders beschikken over een leaseauto. Er zijn en worden geen leningen aan hen verstrekt.

6

5. Samenstelling en functioneren

Profielchets

De RvC heeft een profielchets opgesteld voor zijn samenstelling. Hierin is opgenomen dat alle leden aan een aantal algemene functie-eisen dienen te voldoen. Daarnaast is opgenomen dat in de raad diverse specifieke deskundigheden aanwezig moeten zijn om het brede spectrum van de woningcorporatie te kunnen overzien. Voor de profielchets wordt verwezen naar het RvC-reglement.

De raad is van mening dat de profielchets en de hierin opgenomen competenties, deskundigheden en ervaringen goed zijn uitgebalanceerd en mede zijn gebaseerd op de door VTW opgestelde criteria voor goed intern toezicht.

Schema samenstelling & rooster van aftreden

In 2017 bestond de raad uit 5 tot 6 leden. De zittingstermijn is 4 jaar met een mogelijkheid tot herbenoeming voor één termijn, wat geen automatisme is; dezelfde regels worden in acht genomen die voor benoeming gelden. Het rooster van aftreden is vanaf 1 juli 2017 als volgt:

naam	functie	commissie	(her)benoemd	aftredend	Herbenoembaar
J.J.E. van Geest	voorzitter	RN	01-01-2016	01-01-2020	ja
drs. G.J.A.M. van Well	vice-vz.	RN	01-03-2016	01-03-2020	ja
drs. P.C. Hartog	lid	ACF	16-02-2016	16-02-2020	nee
ir. M.G.B. Franken-Ghijzen MRE	lid	ACVW	01-01-2016	01-01-2020	ja
drs. H.S.M. van Oostrom	lid	ACF	20-03-2017	20-03-2021	ja
drs. C.T.G.J Nauta	lid	ACVW	01-07-2017	01-07-2021	ja

RN = Remuneratiecommissie

ACVW = Auditcommissie Vastgoed en Wonen

ACF = Auditcommissie Financiën

Vanwege het aflopen van de zittingstermijnen van mevrouw H.J.E.M. Wiebes-van Kasteren (op 31 december 2016) en de heer drs. C.H.P. Oosterwijk (op 21 april 2017), is de wervings- en selectieprocedure gestart, waarover de raad frequent is geïnformeerd. De benoeming van drs. C.T.G.J. Nauta was op voordracht van Stichting Huurdersplatform Wooninc. (SHW). Voor zover aan de orde hebben de nieuwe commissarissen een introductieprogramma gevolgd. Alle leden zijn lid van de Vereniging van Toezichthouders in Woningcorporaties (VTW).

In 2017 zijn vijf reguliere RvC-vergaderingen gehouden en twee workshops, die door vrijwel alle leden zijn bijgewoond, de absentie was verwaarloosbaar. De commissies worden overeenkomstig het bepaalde in de Governancecode niet door de voorzitter voorgezeten. Voor de samenstelling van de raad wordt verwezen naar het overzicht op de volgende pagina.

Permanente educatie

Voor bestuurders en toezichthouders van woningcorporaties geldt vanaf 1 januari 2015 het systeem van Permanente Educatie (PE). Commissarissen moeten over twee kalenderjaren minimaal 10 PE-punten behalen. Voor bestuurders is dat minimaal 108 PE-punten in drie kalenderjaren. De verplichtingen van commissarissen ter zake zijn opgenomen in het huishoudelijk reglement van de Vereniging van Toezichthouders in Woningcorporaties (VTW). De verantwoording over het aantal behaalde PE-punten wordt opgenomen in het jaarverslag van de RvC.

In maart heeft de raad de workshop over het DrieKamerModel bijgewoond en in september de workshop Risicomanagement. Het bijwonen van een sessie leverde 4 PE-punten op, waarmee de commissarissen over twee kalenderjaren voldoende PE-punten behalen. Door enkele commissarissen werden daarnaast andere bijeenkomsten en workshops gevolgd, die ook PE-punten opleverden. Het aantal door de bestuurders behaalde PE-punten is vermeld in paragraaf 4 'Verslag vanuit werkgeversrol'.

Zelfevaluatie

De RvC heeft in 2017 zijn eigen functioneren en dat van de individuele leden geëvalueerd, waarbij overeenkomstig het bepaalde in de Governancecode de permanente educatie ter sprake kwam alsook de onderlinge samenwerking in de raad en de relatie tot het bestuur. De gekozen aanpak was een plenaire bespreking, waarbij de agenda was gestoeld op de handreiking 'Professionaliseren door zelfreflectie', die VTW in het voorjaar van 2017 publiceerde. VTW adviseert daarin bij de raad na te gaan welke agenda-punten geadresseerd moeten worden, wat geschiedde met een uitvraag richting de leden.

7

Bij de terugblik op het verslag van de zelfevaluatie 2016 zijn de daarin vermelde aandachtspunten, adviezen en afspraken aan de orde gesteld, waaronder de invulling van de vacature met een commissaris die 'strategisch kijkt naar vraagstukken en een sterke relationele antenne heeft' dan wel 'meer tijd heeft voor het informele contact met de organisatie en relatief veel tijd en affiniteit heeft met de relationele aspecten van het samenspel en de sparringspartnerrol', in welk kader de raad heeft geconcludeerd dat de vacature goed is ingevuld en dat er sprake is van een evenwichtige raad dan wel dat de RvC als collectief de benodigde competenties in huis heeft. Verder was er een terugblik op de governance inspectie en is besproken wat goed ging en wat anders/beter had moeten gaan. Er is uitgebreid stilgestaan bij het functioneren van de raad als toezichthouder, klankbord en werkgever alsook de 'board dynamics' en het vertrek van Henk Buursink als directeur-bestuurder per 1 mei 2017.

Een vast onderdeel van de agenda is permanente educatie dan wel het bespreken van de individuele en/of collectieve workshops, trainingen en cursussen. Het gaat hierbij om de aandacht die de RvC daaraan besteedt; niet alleen dat het benodigde aantal PE-punten wordt behaald, maar ook dat de opleidingskeuzen bewust worden gemaakt en zo een bijdrage leveren aan wat de raad en de individuele leden nodig hebben. De VTW-handreiking 'Ontwikkelkompas' biedt zowel de raad als de commissarissen handvatten om richting te geven aan hun ontwikkeling en de educatie die hiervoor nodig is. Aanvullende educatie is te overwegen op het vlak van zorggerelateerd en/of niet-DAEB vastgoed.

Het is altijd goed om ook vooruit te kijken. Wat zijn belangrijke ontwikkelingen en uitdagingen voor de corporatie en/of de RvC in de komende periode? Wat betekent dat voor het functioneren van de RvC? In dat kader is onder meer gesproken over de voorgenomen hybride scheiding DAEB/niet-DAEB, de samenwerking met SHW en de visitatie 2018. Afsluitend heeft de raad geconcludeerd dat de zelfevaluatie 2017 prettig en goed is verlopen en dat er geen bemerkingen zijn bij de gekozen vorm en inhoud. In 2018 bespreekt de raad overeenkomstig het bepaalde in de Governancecode het eigen functioneren onder begeleiding van een onafhankelijke externe deskundige.

Samenstelling Raad van Commissarissen ultimo 2017

Naam Geboortejaar Functie in RvC Benoeming op voordracht	Relevante (neven)functie(s)
dhr. J.J.E. van Geest 1949 Voorzitter -	Professionele achtergrond: vastgoed en consultancy Functie: zelfstandig adviseur Nevenactiviteiten: <ul style="list-style-type: none">• raadslid gemeente Grave• voorzitter Gassels Heem
dhr. drs. G.J.A.M. van Well 1945 Vicevoorzitter -	Professionele achtergrond: specialist ouderen geneeskunde Functie: gepensioneerd Nevenactiviteiten: <ul style="list-style-type: none">• commissaris Vitalis WoonZorg Groep (t/m 31 december 2017)
dhr. drs. P.C. Hartog 1962 Lid Voordracht huurders	Professionele achtergrond: bedrijfseconomie en accountancy, strategie en algemeen management Functie: managing director APM Terminals Rotterdam Nevenactiviteiten: <ul style="list-style-type: none">• toezichthouder Evides Waterbedrijf Rotterdam
mw. ir. M.G.B. Franken-Ghijsen MRE 1978 Lid	Professionele achtergrond: vastgoed Functie: directeur algemene zaken ASB Reinier van Arkel Nevenactiviteiten: <ul style="list-style-type: none">• commissaris WSG Geertruidenberg
dhr. drs. H.S.M. van Oostrom 1950 Lid -	Professionele achtergrond: bedrijfseconomie, governance, vastgoed, pensioenen Functie: zelfstandig adviseur Nevenactiviteiten: <ul style="list-style-type: none">• commissaris Rabobank De Kempen, Bladel• voorzitter financiële commissie Rabobank De Kempen, Bladel• directeur Beursgebouw Eindhoven B.V.• voorzitter bestuur MKB Hapert• bestuurslid Georganiseerd Burgeroverleg Hapert• voorzitter Verantwoordingsorgaan St. Pensioenfonds Heijmans NV
dhr. drs. C.T.G.J. Nauta 1954 Lid Voordracht huurders	Professionele achtergrond: advies en onderzoek Functie: zelfstandig adviseur-onderzoeker Nevenactiviteiten: <ul style="list-style-type: none">• lid visitatiecommissie gemeente Eindhoven• lid rekenkamer gemeente Heusden

Onafhankelijkheid, integriteit en aanspreekbaarheid

De RvC waakt ervoor dat haar leden onafhankelijk zijn in de zin van de toepasselijke wet- en regelgeving. De op de website gepubliceerde integriteitscode (inclusief klokkenluidersregeling) is ook op de raad van toepassing. In het RvC-reglement zijn regels opgenomen over integriteit en tegenstrijdige belangen. In 2017 heeft iedere commissaris onafhankelijk toezicht gehouden en heeft geen van hen melding gemaakt van transacties of besluiten met tegenstrijdige belangen. Er is ook geen sprake van een zakelijke relatie tussen leden van de RvC en Wooninc. waarmee hij of zij persoonlijk voordeel zou kunnen behalen. De raad is aanspreekbaar op en legt verantwoording af over het gehouden toezicht.

6. Bezoldiging

Wet- en regelgeving

Sinds 1 januari 2015 is de Wet verlaging bezoldigingsmaximum WNT2 van kracht. De bezoldigingsmaxima van RvC-leden zijn afhankelijk van de bezoldigingsklasse waarin de corporatie valt. Dit wordt vastgesteld aan de hand van het aantal verhuureenheden van de corporatie en het inwonertal van de gemeente waar de corporatie het grootste deel van haar bezit heeft. In 2017 geldt voor Wooninc. bezoldigingsklasse H.

Eind 2016 heeft VTW een bindende beroepsregel vastgesteld voor de matiging van de bezoldiging van toezichthouders in 2017. De honorering 2017 is vastgesteld na een zorgvuldige afweging van de raad op basis van de zwaarte van de functie, de werkelijke werkbelasting en de mate van professionalisering, en is als volgt:

Vergoeding leden RvC 2017	vergoeding	BTW	reiskosten	BTW	totaal
J.J.E. van Geest	€ 21.750	€ 4.567	€ 712	€ 150	€ 27.179
drs. G.J.A.M. van Well	€ 14.500	€ 3.045	€ 699	€ 147	€ 18.391
drs. C.H.P. Oosterwijk	€ 4.833	€ 1.015	€ 108	€ 23	€ 5.979
drs. P.C. Hartog	€ 14.500	€ 3.045	€ 165	€ 35	€ 17.745
ir. M.G.B. Franken - Ghijsen MRE	€ 14.500	€ 3.045	€ 129	€ 27	€ 17.701
drs. C.T.G.J. Nauta	€ 7.250	€ 1.523	€ 82	€ 17	€ 8.872
drs. H.S.M. van Oostrom	€ 11.275	€ 2.368	€ 0	€ 0	€ 13.643
	€ 88.608	€ 18.608	€ 1.896	€ 398	€ 109.510

7. Vergadering & overleg

Vergader- en besluitenschema

In 2017 zijn vijf reguliere RvC-vergaderingen gehouden, die door vrijwel alle leden zijn bijgewoond, de afwezigheid was verwaarloosbaar.

Vergadering	Besloten over:	Gesproken over:
februari	<ul style="list-style-type: none"> • Verslag RvC over 2016 • Bezoldiging RvC 2017 • Benoeming lid RvC • Herbenoeming lid Geschillencommissie • Topstructuur Wooninc. • Bestuursreglement • Investering Hille 2 Oirschot • Partiële verkoop De Klokkenberg • Dispositie BS Ekenrooi Aalst 	<ul style="list-style-type: none"> • Verslag RvA over 2016 • Verslag Geschillencommissie 2016 • Realisatie begroting 2016 • Woningmarktontwikkelingen • Wooncoöperaties • Managementletter 2016
maart		<ul style="list-style-type: none"> • Workshop DrieKamerModel
april	<ul style="list-style-type: none"> • Hybride scheiding DAEB/niet-DAEB • Jaarverslag en jaarrekening 2016 	<ul style="list-style-type: none"> • Aandachtspunten begroting 2018 • Benchmark MRE-corporaties 2016 • Huuraanpassing 2017 • Verhuurdersheffing • Risicomanagement • De Klokkenberg
juli	<ul style="list-style-type: none"> • Dispositie VOF Centrumplan Leende • Investering tijdelijke woningen Nuene 	<ul style="list-style-type: none"> • Hybride scheiding DAEB/niet-DAEB • WSW-beoordeling 2017 • IBW • Voorbereiding begroting 2018 • Marktwaardering • Woningmarktontwikkelingen • Activiteiten maatschappelijke kamer
september		<ul style="list-style-type: none"> • Workshop Risicomanagement
oktober	<ul style="list-style-type: none"> • Statuten nevenstructuur • Reglement financieel beheer en beleid • Voordracht partner EY 	<ul style="list-style-type: none"> • Prinsjesdag 2017 • Aedes-benchmark • Hybride scheiding DAEB/niet-DAEB • Extramuralisatie • Uitgangspunten begroting 2018 • Woningmarktontwikkelingen • Trends en ontwikkelingen in de bouw • Aedes-woonagenda 2017-2021
november	<ul style="list-style-type: none"> • Begroting 2018 • Fiscaal statuut • Treasurystatuut • Intern Controle Jaarplan 2018 • Hybride scheiding DAEB/niet-DAEB • Oprichting Stayinc. B.V. • Ondernemingsplan Stayinc. • Verslag zelfevaluatie RvC • Investering De Horst • Investering DGG WIJ Eindhoven • Investering Fakkellaan • Budget investering Hille 2 	<ul style="list-style-type: none"> • Governance inspectie 2017 • Update aankoop Kortonjo Hoog • Actualisatie wensportefeuille

N.B.

In alle reguliere vergaderingen maakten de besluitenlijst van het bestuur, de notulen van de respectievelijke commissies en van de RvC-vergaderingen (inclusief besluitenlijst) deel uit van de beraadslagingen. De bespreking van de raad met het bestuur is besluitvormend daar waar voor besluiten van het bestuur goedkeuring van de raad aan de orde is.

Overleg met huurdersvertegenwoordiging

Tenminste twee keer per jaar spreken de twee huurdercommissarissen met het huurdersplatform SHW. In 2017 is er tweemaal een vergadering geweest en daarnaast een overleg tussen de voorzitter van de RvC en het dagelijks bestuur van SHW, waarbij ook de bestuurssecretaris aanwezig was. In één van de gesprekken met de huurdercommissarissen is gesproken over de wijze waarop het overleg met SHW is vormgegeven. Welke verwachtingen mogen partijen daarvan hebben, wat is eenieders rol, hoe ziet de agenda eruit, wie stelt die op alsook met welke frequentie en in welke samenstelling vindt het overleg plaats? In de vergaderingen is onder meer gesproken over de huurverhoging en de begroting.

Overleg met de ondernemingsraad

De RvC heeft in 2017 twee keer een vergadering van de ondernemingsraad bijgewoond. De raad waardeert de goede werkrelatie en de voortgaande constructieve en openhartige dialoog tussen bestuur en OR. In de vergaderingen zijn onder meer aan de orde geweest het jaarverslag 2016, de begroting 2018, de verdere implementatie van het DrieKamerModel, het traject risicomanagement, het medewerkertevredenheidsonderzoek (MTO) en het voorstel om de kantoortijden/werktijdenregeling te moderniseren.

Overleg met concerncontroller

De RvC is positief over de interne controle. Het interne controleplan tezamen met de managementletter van EY bieden de RvC een goed overzicht van de belangrijkste aandachtspunten binnen Wooninc. Is daartoe aanleiding dan kan de concerncontroller proactief de processen en bedrijfsactiviteiten beoordelen en daarover rapporteren. De raad is tevreden over de wijze waarop inhoud wordt gegeven aan de interne controle en over de rapportages. In 2017 heeft de RvC eenmaal in beslotenheid met de concerncontroller gesproken.

Overleg met externe accountant

De relatie met externe accountant EY is het meest intensief in de Auditcommissie Financiën (ACF). De accountant is verder aanwezig geweest in de voltallige RvC-vergadering waar gesproken is over de jaarrekening 2016. In 2017 is door de RvC eenmaal in beslotenheid gesproken met EY, waarbij onder andere is stilgestaan bij het functioneren van Wooninc. in zijn algemeenheid. De RvC onderstreept de positieve samenwerking met EY. Er is sprake van een open relatie en EY voegt met haar sector kennis waarde toe aan de verbetering van de bedrijfsprocessen.

Woord van dank

Wij willen graag deze gelegenheid te baat nemen om het bestuur en alle medewerkers van Wooninc. te bedanken voor hun inzet en onderlinge samenwerking in het afgelopen jaar.

Eindhoven, maart 2018